

TEHLİKELİ KİMYASALLARIN ÜRETİMİ VE/VEYA İHRACATININ YASAKLANMASINA İLİŞKİN YASAMA GİRİŞİMİ

A. Politik Bağlam, Değerlendirme, Problem Tanımı ve Yerellik Kontrolü Politik Bağlam

14 Ekim 2020'de kabul edilen [Sürdürülebilirlik için Kimyasallar Stratejisi](#), Avrupa Yeşil Mutabakatında ve toksiditesiz bir çevreye doğru harekette kilit bir eylemdir. Strateji, insanları ve çevreyi tehlikeli kimyasallara karşı korumayı ve hem AB içinde hem de küresel olarak güvenli ve sürdürülebilir alternatifler geliştirmek için **inovasyonu teşvik** etmeyi amaçlamaktadır. Kimyasallar Stratejisi ile uyumlu olarak bu girişim, **iç ve dış politikalar arasında daha fazla tutarlılık** sağlamayı ve böylece AB'nin uluslararası konumunu iyileştirmeyi, değerlerimizin ve eylemlerimizin güvenilirliğini güçlendirmeyi ve en önemlisi **küresel olarak insan sağlığı ve çevrenin korunmasını iyileştirmeyi** amaçlamaktadır.

Girişim, özellikle PIC Tüzüğü bağlamında yasaklanmış veya ciddi şekilde kısıtlanmış kimyasalların uygun olup olmadığına karar vermede etkili olan birkaç AB Tüzüğü ile bağlantılıdır:

- **REACH Yönetmeliği** (Kimyasalların kaydı, değerlendirilmesi, yetkilendirilmesi ve kısıtlanmasına ilişkin [Yönetmelik 1907/2006](#) sayılı AB Tüzüğü)
- **PIC Yönetmeliği** (Tehlikeli kimyasalların ihracatı ve ithalatına ilişkin [649/2012](#) sayılı AB Tüzüğü)
- **Bitki Koruma Ürünleri Yönetmeliği** (Bitki koruma ürünlerinin piyasaya arzına ilişkin [Yönetmelik 1107/2009](#))
- **Biyosidal Ürünler Yönetmeliği** (Biyosidal ürünlerin piyasada bulundurulması ve kullanımına ilişkin [Yönetmelik 528/2012](#))

Değerlendirme

Tehlikeli kimyasalların uluslararası ticareti, uluslararası ticarete belirli tehlikeli kimyasallar ve böcek ilaçları için BM'nin [Ön Bildirimli Rıza \(PIC\) Prosedürüne İlişkin Rotterdam Sözleşmesi](#) ile düzenlenmektedir.

AB ve tüm Üye Devletleri, halihazırda 165 tarafı olan bu sözleşmeye taraftır.

AB'nin PIC Tüzüğü, Rotterdam Sözleşmesini uygulamaktadır ve sözleşmenin temel unsurlarıyla uyumludur:

- ihracat bildirim gerekliliği;
- PIC prosedürü – ithalatçı ülkelerin belirli kimyasalların (böcek ilaçları dahil) ithalatına izin verip vermeyeceğine karar vermesi ve ihracatçı ülkelerin bu kararlara saygı göstermesi gerektiği ilkesi üzerine kuruludur.

PIC Tüzüğü'nün revizyonu bu girişim kapsamında alınabilecek tedbirler arasında (aşağıya bakınız) değerlendirildiğinden, 2012'de yürürlüğe girmesinden bu yana PIC Tüzüğü'ndeki bazı gerekliliklerin hedefli bir şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu değerlendirme, mevcut kuralların PIC Yönetmeliğinin hedeflerini karşılamaya devam edip etmediği ve verimlilikle etkililiği artırmak için mevcut sistemde iyileştirmelere ihtiyaç duyulup duyulmadığı hakkında bilgi sağlayacaktır.

Yönetmelik ayrıca uygunluk, tutarlılık (devamlılık) ve 'AB katma değeri' (aksi takdirde tek başına hareket eden AB ülkeleri tarafından yaratılacak olana ek olan değer) kriterlerine göre değerlendirilecektir. Sonuçlar, öngörülen arka arkaya değerlendirme ve etki değerlendirmesini besleyecektir.

Girişimin Çözmeyi Amaçladığı Sorun

AB hukuku kapsamında, kimyasallar insan sağlığı ve çevre için yüksek düzeyde koruma sağlamak amacıyla farklı şekillerde regüle edilmektedir.

Uygulanan kesin düzenleyici yaklaşım bağlama bağlıdır.

- insan sağlığı, hayvan sağlığı veya çevrenin korunmasına ilişkin yasal gereklilikleri karşılamadıkları için;
- AB'de onay başvurusu olmadığı için, veya;
- Yetkililer tarafından bir karar alınmadan önce yapılan başvurunun geri çekilmesi

gibi durumlarda kimyasallar yasaklanabilir (AB'de kullanımına izin verilmez).

Diğer durumlarda, kimyasalların üretimi ve tüm (veya yalnızca belirli) kullanımları, güvenlik nedeniyle açıkça kısıtlanmıştır.

Genel AB kimyasal düzenleme sistemi, bilime dayanan kapsamlı bir yasal sistemi temsil etmektedir. Bu, insan sağlığı ve çevre için yüksek düzeyde koruma sağlamaktadır. Bununla birlikte, çoğu durumda, düzenlemeler yalnızca kimyasalların AB'de piyasaya arz edilmesi ve kullanılması ile ilgilidir ve AB'de kullanılmasına izin verilmeyen kimyasalların üretilip AB dışına ihraç edilmesi mümkündür.

Çoğu durumda, AB'de haklı kısıtlama veya izin verilmemesine ilişkin aynı endişeler, diğer ülkelerde insan sağlığı veya çevre üzerinde aynı olumsuz etkilere sahip olacaktır. Ayrıca, örneğin KOK maddeleri (Kalıcı Organik Kirleticiler) durumunda olduğu gibi, olumsuz çevresel ve sağlık etkilerinin küresel bir etkisi olabilir.

AB'nin kimyasallar stratejisi, gezegene, şimdiki ve gelecek nesillere zarar vermektan kaçınırken, yeşil ve dijital geçişe ulaşmak da dahil olmak üzere, kimyasalların topluma katkılarını en üst düzeye çıkaracak şekilde üretildiği ve kullanıldığı toksiditesiz bir ortam için çaba göstermektedir.

AB'de kullanımına izin verilmeyen ancak yine de üretilip ihraç edilebilen tehlikeli kimyasalların üretimine yönelik önlem alınmadığı sürece AB bu hedeflere ulaşamaz.

AB eyleminin temeli (yasal dayanak ve yetki ikamesi kontrolü)

Girişim; sağlık, güvenlik, çevre koruma ve tüketicinin korunması ile ilgili olduğundan, Avrupa Birliği'nin İşleyişine İlişkin Antlaşma'nın 114. Maddesine göre AB'nin 'paylaşılan yetkiye' sahip olduğu bir alanla ilgilidir.

'Paylaşılan yetki', hem AB'nin hem de Üye Devletlerin ilgili alanda yasal olarak bağlayıcı düzenlemeler kabul edebileceği anlamına gelmektedir. Ancak, Üye Devletler bunu yalnızca AB'nin bunu yapma hakkını kullanmadığı veya açıkça yapmayı bıraktığı durumlarda yapabilir.

PIC Tüzüğüne tabi olan (AB'de yasaklanmış olması gerekmeksizin) ihraç edilen kimyasalların toplam miktarı 2020'de yaklaşık 667.000 tondur (AB Üye Devletleri tarafından bildirildiği üzere).

Küresel olarak insan sağlığı ve çevrenin korunmasını artırmak için AB düzeyinde eylem gereklidir.

Ayrıca bu girişim, küresel olarak güvenli ve sürdürülebilir kimyasal yönetimini destekleyen Sürdürülebilirlik için Kimyasallar Stratejisi bağlamında uygulanmaktadır.

Bazı Üye Devletler, belirli tehlikeli kimyasalların ihracatını kısıtlamak için halihazırda ulusal yasalar kabul etmiştir. Ancak önlemleri AB düzeyinde ele almak daha verimli ve etkilidir ve AB'nin çevre politikalarına ve tek pazarın bütünlüğüne katkıda bulunmaktadır.

B. Hedefler ve Politika Seçenekleri

Girişimlerin amacı, küresel olarak insan sağlığı ve çevre için korumayı artırmak ve **tüm AB ülkelerinde tek tip önlemler** uygulamaktır.

Etki değerlendirmesi, bir temel senaryoya kıyasla düzenleyici ve düzenleyici olmayan önlemleri dikkate alacaktır. Bu analiz, çeşitli taraflarca seçeneklere verilecek en olası tepkiyi belirleyecek ve kimyasalları düzenleyen bir veya daha fazla AB yasasının mevcut uygulamasıyla karşılaştırıldığında olası değişikliklerinin maliyet ve faydalarını ölçecektir. Ayrıca AB gümrük mevzuatı, prosedürleri ve sistemleri üzerindeki etkiyi de analiz edecektir.

Seçenekler aracılığıyla incelenecek önlemler şunları içerebilir:

- İlgili kimyasalları AB'de olduğu gibi aynı şekilde kısıtlayarak veya yasaklayarak AB hukuku kapsamında tanımlanan riskler konusunda daha iyi hareket etmelerini sağlamak için PIC Tüzüğü kapsamında AB üyesi olmayan ülkelere sağlanan bilgi miktarını artırmak.
- AB'de yasaklanan tehlikeli kimyasalların istenmeyen ithalatına karşı daha yüksek düzeyde koruma sağlamak için PIC Tüzüğü kapsamında ihracat için mevcut gerekliliklerin gözden geçirilmesi.
- AB'de piyasaya sürülmesi ve/veya kullanımı onaylanmayan veya yasaklanmayan tehlikeli kimyasalların üretilmesine yönelik bir yasak getirilmesi.
- Yukarıdaki seçenekleri birleştiren bir yaklaşım benimsemek.

Açıklanan hedefler ve politika seçenekleri başlangıç niteliğindedir ve etki değerlendirmesi boyunca gelişecektir.

C. Muhtemel Etkiler

Girişim, AB'nin uluslararası düzeyde güvenilirliğini güçlendirecektir.

Tehlikeli özellikleri ve/veya insan sağlığına veya çevreye karşı kabul edilemez riskleri nedeniyle AB'de yasaklanan tehlikeli kimyasallar halen AB'de üretilmekte ve daha sonra AB dışındaki ülkelere ihraç edilmektedir. Bununla birlikte, bu kimyasallar, nerede kullanıldıklarına bakılmaksızın potansiyel olarak aynı insan sağlığı ve çevre sorunlarına neden olabilmektedir.

AB, çevre politikası hedefleri doğrultusunda, AB içinde üretilen ürünlerin bu tür zararlara katkıda bulunmasını istememektedir.

Girişim aynı zamanda, kalıcı ve hareketli özelliklere sahip, sınır ötesi etki yapma kapasitesine sahip kimyasalların AB üyesi olmayan ülkelere kullanımını önleyerek, AB'de insan sağlığı ve çevrenin korunmasını iyileştirme potansiyeline de sahiptir.

Halihazırda AB seviyesinde yasaklanmış tehlikeli kimyasalları ihraç eden küçük ve orta ölçekli firmalar da dahil olmak üzere AB şirketleri üzerinde, bu şirketler artık ürünlerini üretemeyecek/ihraç

edemeyecekleri için doğrudan ekonomik etkilerin olması beklenmektedir. Bu, satış ve pazar payı kaybına ve üretimin AB dışına olası bir şekilde kaymasına neden olacaktır.

Ancak uzun vadede bu değişikliğin AB ürünlerinin güvenlik ve kalite açısından güvenilirliğini ve dolayısıyla küresel pazardaki imajını güçlendirmesi beklenmektedir.

Girişim, AB politikalarının sağlıklı ve güvenli çalışma koşulları, yüksek düzeyde insan sağlığı ve çevre koruma ve iyileştirilmiş çevre kalitesi sağlamasını gerektiren AB Temel Haklar Şartı'nın 31, 35 ve 37. Maddeleri ile uyumludur.

Bu girişim, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ve (SDG), özellikle SDG 3 ("Sağlık ve Refah"), SDG 6 ("Temiz Su ve Sanitasyon") ve SDG 12 ("Sorumlu Tüketim ve Üretim") ile yakından bağlantılıdır.

D. Daha İyi Düzenleme araçları

Etki Analizi ve Değerlendirme

Mart 2023'ten Ekim 2023'e kadar bir değerlendirme ve etki analizi yapılacaktır.

Değerlendirme, PIC Yönetmeliğinin etkililiği, verimliliği, tutarlılığı (devamlılığı), uygunluğu ve AB katma değeri hakkında bir değerlendirme sağlayacaktır.

Etki değerlendirmesinin amacı, hem niceliksel hem de niteliksel olarak, çeşitli seçeneklerin insan sağlığı ve çevre için geliştirilmiş koruma açısından hangi etkilerinin (olumlu ve olumsuz) olması beklendiğinin yanı sıra ekonomik maliyetler, tek pazar üzerindeki etki ve mümkün olduğunda AB üyesi olmayan ülkelerdeki etkiler ve gümrükler üzerindeki etkileri de dahil olmak üzere sosyal etkileri belirlemek ve değerlendirmektir.

İstişare Stratejisi

PIC Tüzüğü'nün hedeflenen değerlendirmesini desteklemek için veri toplamak ve etki değerlendirme sürecini bilgilendirmek için istişareler planlanmıştır. İstişareler Sürdürülebilirlik için Kimyasallar Stratejisini formüle ederken toplanan diğer bilgileri tamamlayacaklardır.

İstişarelerin amacı, aşağıdaki yollarla halktan geri bildirim almaktır:

1. Bu çağrı ve 24 AB dilinin tamamında 12 hafta boyunca açık olacak çevrimiçi bir halkla istişare çağrısı.
2. Girişimle ilgili ana AB kimyasal yasaları kapsamındaki mevcut Komisyon uzman grupları (örn. REACH, PIC, biyositler).
3. Paydaşlarla en az bir çalıştay.

Çevrimiçi halkla istişarenin gerçeğe dayalı bir özet raporu, söz sahibi olun portalında kapatıldıktan sonra yayınlanacaktır. Tüm istişare sonuçlarını özetleyen ve analiz eden bir özet raporu da hazırlanacak ve etki değerlendirmesine dahil edilecektir.

Neden Danışıyoruz?

Bu istişare, AB'de yasaklanan tehlikeli kimyasalların ihracatı için üretimi yasaklamaya yönelik Sürdürülebilirlik için Kimyasallar Stratejisinin (14 Ekim 2020'de kabul edilen) taahhüdü hakkında farklı paydaşlardan görüş almayı amaçlamaktadır.

Hedef Kitle

Vatandaşlar, araştırmacılar, küçük ve orta ölçekli firmalar dahil işletmeler, endüstri, endüstriyel birlikler ve ticari kuruluşlar, hükümet ve sivil toplum kuruluşları (uluslararası, Avrupa, ulusal ve daha yerel), işveren grupları, sendikalar ve sosyal kuruluşlar dahil olmak üzere paydaşların görüşlerini almak istiyoruz.